

No: 406 – Menş e Adı

EREĞLİ BEYAZ KİRAZI

Tescil Ettiren
KONYA EREĞLİ BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 24.06.2014 tarihinden itibaren korunmak üzere 03.01.2019 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 406
Tescil Tarihi	: 03.01.2019
Başvuru No	: C2014/045
Başvuru Tarihi	: 24.06.2014
Coğrafi İşaretin Adı	: Ereğli Beyaz Kirazı
Ürün / Ürün Grubu	: Kiraz / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Konya Ereğli Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Namık Kemal Mah. Anıt Cad. No: 54 Ereğli 42310 KONYA
Coğrafi Sınırı	: Konya ilinin Ereğli ilçesi
Kullanım Biçimi	: Coğrafi işaret, marka ile birlikte ürünün üzerinde kullanılabilir.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Beyaz kirazın Ereğli ilçesinde üretimi 1902 yılında başlamış olup, ilçenin güneyinde yer alan Torosların eteğine kurulu olan Büyükdede, Gaybi, Yıldızlı, Orhaniye, Belceağaç, Yazlık, Sarıca, Gökçeyazı, Hacımemiş ve Merkez mahallelerinin başlıca geçim kaynağını oluşturmaktadır. Her yıl ilçede 11 bin ton beyaz kiraz üretimi gerçekleştirilmektedir. Tamamına yakını başta İtalya olmak üzere Avrupa ülkelerine ihraç edilen ürün, marmelat şeklinde, pasta süslenmesinde ve kozmetik sanayinde kullanılmaktadır.

Starks Gold çeşidi kullanılarak üretilen Ereğli Beyaz Kirazının kökeni Ereğli bölgesi olup, gelişme özellikleri yarı dik ve kuvvetli, bölge adaptasyonu, fizyolojik gelişimi ve ekonomik ömrü üst seviyede, periyodisite göstermeyen, istikrarlı ve düzenli bir verim sürecine sahiptir.

Meyvenin pomolojik, fiziksel ve kimyasal özellikleri:

Sınıfı	: Bigarreau
Olgunluk Zamanı	: 20 Haziran-15 Temmuz arasında, geç olgunlaşan bir çeşittir.
Meyve Sapı	: 40-54 mm uzunluğunda ve orta-kalın olup, sap çukuru sathi ve dardır.
Şekil	: Yuvarlak
İrilik	: Ekstra-iri,
Tane genişliği	: 17-22 mm
Renk	: Kehribar sarısı (Hunter renk skalasındaki değerleri a: 3,32 , b: 23,25, L: 53,16)
Meyve Eti	: Açık sarı, sert, orta kalitede, net ağırlığı ortalama 3 gr, meyve suyu renksizdir.
Çekirdek	: Ortalama 0,3 gr ağırlığında, 7 mm çapında ve küçük olup meyve eti çekirdeğe çok az bağlıdır.
Dölleyiciler	: Kendine kısır olup, dölleyicileri 0900 Ziraat, Bigarreau Gaucher'dir.
Diğer Özellikleri	: Çok verimli olup, orta mevsimde çiçeklenir, mezokarp oranı 7,5'tir. Endüstride çok kullanılan bir çeşit olup, ileri olgunlukta taşımaya dayanıklılığı azdır.

Özellik	Ortalama	Maks.	Min.
Kg'daki Dane Sayısı	116	125	105
Tane İriligi (g)	8,54	9,5	8,0
Tane uzunluğu (mm)	23,55	26,0	21,0
Genişlik (mm)	22,72	22,0	25,0
Et/Çekirdek Oranı (%)	10,54	11,5	9,45
SÇKM (Briks)	15	18	13,5
Şeker/ toplam şeker (%)	13,25	15,0	13,0
Meyve eti sertliği (g)	45,62	50	44,0
Toplam asitlik (susuz sitrik asit üzerinden %)	0,44	0,40	0,50
Potasyum (K) (mg/kg)	2.064		
Çinko (Zn) (mg/kg)	1,6		
Demir (Fe) (mg/kg)	1,3		
Kalsiyum (Ca) (mg/kg)	109		

Magnezyum (Mg) (mg/kg)	101,8		
---------------------------	-------	--	--

Üretim Metodu:

İklim özellikleri: İlçede kiraz bahçelerinin kurulu olduğu araziler İvriz Çayı ve İvriz Barajının bulunduğu vadide yaygınlaşmış olup, yamaç ve hafif meyilli araziler üzerinde tesis edilmişlerdir. Meyilli arazide kurulmuş olmaları, radyasyon donlarının etkisini minimum düzeye indirmekte, ilkbahar geç donlarının tesirini azaltmaktadır. İvriz Çayı ve İvriz Barajının etkisiyle ortaya çıkan mikro-klima etkisi, kirazın olgunlaşma döneminde yaşanan sıcaklarda meyvenin su kaybının minimum düzeyde kalmasını sağlayan nemli ortamın oluşmasını sağlamaktadır. Meyvenin sıcaklarda su kaybının minimum düzeyde kalması ise ani olgunlaşma riskini ortadan kaldırarak, asiditesinin normal, şeker oranının ise düşük düzeyde kalmasını sağlamaktadır. İklimsel olumsuzlukların yaşanması durumunda asidite ve şeker oranı olumsuz yönde etkilenmektedir. Meyve olgunlaşma döneminde ilçenin ikliminin yağışsız olması, meyvedeki çatlama oranının %3'ün altında kalmasını sağlamaktadır. İlçeye ait uzun yıllar yağış ortalaması 280-300 mm arasında değişmektedir. Kirazın düzenli ve dengeli güneşleme ihtiyacı olduğundan, ilçede bu özellik fazlasıyla mevcut olup, kirazın güneşlenme ihtiyacı tam anlamıyla karşılanmaktadır. Özellikle doğu-batı yönlerinin açık olması, bölgedeki kiraz bahçelerinin ışık ve güneşlenme ihtiyacının dengeli bir şekilde karşılanmasını sağlamaktadır.

Toprak yapısı: Ereğli Beyaz Kirazının yaşam alanını oluşturan topraklar organik madde açısından zengin, verimli topraklar olup, yaklaşık eşit oranda kil, kum ve silt içeren, su tutma kapasitesi, havalanması ve drenajı iyi olan tınlı topraklardır. İvriz Barajı'nın oluşturduğu mikro-klima, İvriz Çayı'ndan temin edilen kaynak suyu ile sulama imkânının varlığı, yörede büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinin yaygın olmasının toprağın hayvan gübresiyle zenginleştirilmesine olanak vermesi mevcut bitki örtüsünün desteklemekte, bu faktörlerin birleşmesi toprak porozitesine olumlu etki yapmaktadır. Kirazlar için toprak pH isteği, kullanılan anaca göre değişmekle birlikte optimum değer 6-7,5 arasında olup, Ereğli Beyaz Kirazının yetiştiği toprakların pH'ı bu aralıkta yer almaktadır. Bu durum, verim ve kalite üzerinde olumlu etki yapmaktadır. Ereğli ilçesinde rakımın yüksek, nisbi nemin düşük, sulamada kullanılan suyun ise aynı zamanda içme suyu olarak da tüketilen kaynak suyu (İvriz Kaynak Suyu) olması, Ereğli Beyaz Kirazının ayırt edici özelliklerinden olan lezzet, sertlik ve aromasını olumlu yönde etkilemekte, kendine has rengini kazanmasını sağlamaktadır.

- Kiraz Anaçları:** Dikimi yapılacak alanın veya yörenin ekolojisi Ereğli ilçesi genelinde değişiklik gösterdiğinden, Kuşkirazı (*Prunus avium*), İdris (*Prunus mahaleb*), Klon Anaçlar Mazzard f 12/1, SL-64 (St. Lucie 64), Gisela-5, Ma x Ma 14, Tabel/Edabriz adlı dayanıklı anaçlardan herhangi biri üzerine aşı yapılarak kullanılmalıdır.
- Fidan Temini ve Dikimi:** Yetiştiricilik yapılacak bölge ekolojisine uygun anaç çeşit kombinasyonu belirlendikten sonra fidanlar güvenilir kişi ya da kuruluşlardan alınmalı ve sertifikalı olmalarına özen gösterilmelidir. Kışların ılık geçtiği dönemde sonbahar, sert geçtiği dönemlerde ise ilkbahar dikimi tercih edilmelidir. Dikim öncesinde fidanlarda kök tuvaleti yapılmalı, fidanlar aşı parselinden söküldükleri derinlikte dikilmelidir. Dikimden sonra mutlaka can suyu verilmelidir.
- Budama ve Terbiye İşlemleri:** Budama ve terbiye, erkencilik, verim ve kalite açısından önemlidir. Kiraz çeşitleri genellikle dikine büyüyen bir taç oluşturduğundan, merkezi lider sistemi tercih edilmelidir. Söz konusu sistemde; ilk dikimden sonra kamçı halindeki fidanların topraktan 75/85 cm yükseklikten tepeleri kesilir. İlkbaharda gözler kabarmaya başladıktan sonra uçtaki 2 tomurcuk bırakılarak bunların altındaki 5-6 tomurcuk koparılır. Bu uygulama ile oluşacak sürgünlerin liderle rekabeti azaltılmış olur. Gözler sürüp sürgünler 7-10 cm uzunluğa geldikten sonra topraktan 45-50 cm yukarıda değişik yönlerde bakan 4-5 dal seçilerek gövde ile 80-90 derece açı yapacak şekilde dal açıları genişletilir. Bu sayede dal üzerinde erken meyve oluşumu teşvik edilmiş olur. Uçta bırakılan iki tomurcuktan zayıf gelişen sürgün bırakılarak, diğeri çıkartılır. Bu şekilde ilk kat oluşturulur. Sonraki yıllarda aynı işlem tekrarlanarak toplam 4-5 kat ve 17-21 yan dal oluşana kadar bu işleme devam edilir. Kışın sert geçtiği dönemlerde budama zamanının geciktirilmesi uygundur. Budama sırasında kullanılan alet ve ekipman, bir ağaçtan diğerine geçerken mutlaka dezenfekte edilmelidir.
- Toprak İşleme, Sulama ve Gübreleme:** Toprak işleme çok derin yapılmamalıdır. Toprağın havalandırılması, yabancı ot kontrolü, yağışlardan ve sulama suyundan faydalanmak için ilkbahar ve sonbahar aylarında yapılmalıdır. Doğru bir sulama bahçedeki ağaçların sağlığı ve verimi açısından çok önemli olup, aşırı sulama kök gelişiminin yavaşlamasına, alkali topraklarda Fe klorozuna ve özellikle kök bölgesinde azot, kükürt ve borun yıkanmasına neden olur. Ayrıca aşırı sulama aşırı vegetatif gelişime neden olmakta, gerektiğinden az yapılan sulama ise bitkinin kuraklık stresine girmesine, dolayısıyla da fotosentezinin azalmasına neden olur. Modern sulama sistemlerinden olan damla sulama sistemi Ereğli Beyaz Kirazı için ideal sistemdir. Mini spring ve salma sulamanın yapıldığı bahçelerde ise ağaçların kök boğazı ve çevresine su temas etmemelidir. Kurak giden yıllarda çiçeklenme döneminde toprağın yeterince nemli tutulması gereklidir. Hasattan hemen önce verilen su meyve iriliğini etkilese de meyve eti sertliği

ve tat üzerinde olumsuz etki yaptığundan ve ağaç sağlığını olumsuz etkilediğinden tercih edilmemelidir. Hasat sonrası sulama ise, yeni oluşan çiçek gözlerinin gelişimi için faydalı olacağından, yapılmalıdır. Gübre uygulamalarında toprağın tahlil sonuçları gözetilmeli, iki yılda bir dekara 2-3 ton yanmış ahır gübresi uygulanmalı, fosforlu ve potasyumlu gübreler sonbaharda uygulanmalı, azotlu gübrelerin birinci uygulaması ilkbaharda, ikinci uygulaması çiçek dökümü sonrası, son uygulaması ise hasatta yapılmalıdır. Yaprak gübreleri bitki besin elementi noksanlıklarına göre en az 2-3 defa kullanılmalıdır.

5. **Hasat:** Kirazın hasadı oldukça zor ve zaman alıcı olup, hasat olgunluğuna erişmiş, yani çeşide özgü renk, irilik ve aromaya sahip meyveler günün erken saatlerinde sapsarı ile toplanmalı ve hasat sırasında bir sonraki yılın meyve gözlerine zarar verilmemelidir. Erken hasat edildiklerinde meyvelerin çeşide özgü tat, aroma ve iriliğe ulaşmadığı; geç hasat edildiklerinde ise yumuşadıkları, sapsarının kuruduğu ve yola dayanımlarının azaldığı görülür. Hasat edilen meyveler gölge ve serin yerde muhafaza edilmelidir. Toplanan meyveler, 3-5 kg'lık sepet veya kovalara koyularak taşınmalıdır.
6. **Hastalıklarla Mücadele:** Hastalık ve zararlıların etkili bir şekilde kontrolü yüksek verim ve kalite açısından gerekli olup, bakteri, kanser, kiraz sineği, kök boğazı çürüklüğü, haziran böceği, kiraz sülüğü ve yaprak delen ile ilgili gerekli mücadele, İlçe Tarım Müdürlüğü'nün kontrolünde gerçekleştirilmelidir.

Denetleme:

Tescil belgesinde açıklanan özelliklere uygun olarak Ereğli Beyaz Kirazı üretimi yapılıp yapılmadığına dair kontroller Konya Ereğli Belediye Başkanlığı koordinatörlüğünde; Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya Ereğli İlçe Müdürlüğü temsilcisi (Bahçe Bitkileri uzmanlığına sahip Ziraat Mühendisleri ile ihracatta görevli İncelemeçiler), Konya Ereğli Ticaret ve Sanayi Odası, Ereğli Belediye Başkanlığı, Ereğli İlçe Sağlık Müdürlüğü tarafından oluşturulan konusunda uzman en az beş kişilik komisyon tarafından, üretim, pazarlama ve satış dâhil olmak üzere sürecin tüm evrelerine yönelik yılda en az 3 kez ve ihtiyaç duyulduğunda ve şikâyet halinde her zaman yapılır. Bu denetimlerin en az ikisi Ereğli Beyaz Kirazının hasadının yapıldığı Haziran ve Temmuz aylarında gerçekleştirilir. Üçüncü denetim ise meyveye ben düştükten sonra hasat olgunluğuna gelmeden hemen önceki dönemde yapılır.

Denetimlerde; kasalama şekli, tarımsal hastalığa yakalanıp yakalanmadığı, hijyen, hasat ile en son ilaçlamanın ne zaman yapıldığı, kg'daki dane sayısı, en-boy oranı vb. denetlenecektir.

Denetimde gerekli görülen Laboratuvar analizleri, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Bursa Gıda ve Yem Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü'nde, üniversite laboratuvarlarında veya ticaret odalarına/borsalarına bağlı akredite laboratuvarlarda yapılacaktır.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Denetim mercii hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.